

לחשוש שמא תמצא אילונית, ולא יועיל היבום להקמת שם, ואם יתברר לבסוף שאכן אינם ראויים להוליד, נמצאו פוגעין בערוה של אשת אח שלא במקום מצוה. כי כל אלו שאינם ראויים להקמת שם נשאר עליהם אסור אשת אח, כיון שאינם מצווים ביבום⁽¹⁰⁾.

ומבארת הגמרא שטעמם של רבנן — שקטן וקטנה מייבמים — הוא משום שסברו זיל בתר רובא דקטנים, ורוב קטנים לאו פריסום נינהו, וכמו כן זיל בתר רובא דקטנות, ורוב קטנות לאו אילוניות נינהו⁽¹¹⁾! ונמצא שרק רבי מאיר חושש למיעוט⁽¹²⁾.

דתניא: קטן וקטנה לא חולצין ולא מיבמין, דברי רבי מאיר. אמרו לו חכמים לרבי מאיר: אמנם יפה אמרת שאין קטן וקטנה חולצין כי 'איש' כתוב בפרשה של חליצה, ולומדים ממשמעותו שרק גדול חולץ, ומקשינן אשה לאיש ללמד שרק גדולה נחלצת ולא קטנה.

אבל, ומה טעם אין קטן וקטנה מיבמין, והרי לגבי מצות יבום לא נאמר 'איש'!?

אמר להם רבי מאיר לחכמים: הטעם שקטן וקטנה אינם מייבמים הוא משום שאצל קטן — יש לחשוש שמא ימצא פריס, שאינו בר הקמת שם לאחיו. וכן אצל קטנה — יש

חוששין לו מדאורייתא, עד שגזרו בו רבנן. וביאר המהרש"א, שהוא מיעוטא דמיעוטא השכיח, ולכך חושש רבי מאיר מדרבנן, שמא ראתה שם, כיון שבמיעוט אחד הוא חשש דאורייתא. אבל כשאינו שכיח, מותר אפילו מדרבנן, וכדלהלן. אך המהר"ם נקט שהוא חשש משום טימוע, והמיעוט נצרך כטעם לגזירה, ותמוה, שהרי בהמשך מקשינן למה דידין מותרות, ובדידין אין חשש טימוע. ובפתחי נדה הרחיב בכוננתם. וראה עוד בהערות 11, 23.

10. תוס' [ד"ה שמא] הקשו, אם איילונית היא, הרי התברר שגם קידושיה הראשונים היו מקח טעות, ולא היתה אשת אחיו מעולם. ותירצו, שמדובר באופן שאחיו הסכים וקבלה עליו. וכן כתבו ביבמות [ב ב].

ודעת הרמב"ם [לפי מ"מ אישות ד י] שאיילונית אינה נחשבת מקח טעות אלא אם הכיר בה בחייו, ואילו התברר רק אחר מותו, לא נפקעים קידושו למפרע. וראה רמב"ן [יבמות ב ב] וריטב"א [שם סא ב] שגם לשיטתו אין קידושי הראשון ודאיים, אלא נחשבים כספק

11. הרשב"א [יבמות קיט ב] למד מכאן שהולכים אחר הרוב אפילו במקום שאפשר להמתין ולברר. וראה שער המלך [מקואות יו כלל ג] ונחלת צבי [י"ד ק].

12. הריטב"א הוכיח מכאן שאפילו מיעוט של אחד מאלף חושש לו רבי מאיר, ורק כשהוא מיעוט מתוך מיעוט אחר נחשב מיעוטא דמיעוטא שאינו חושש לו מהתורה.

ומסתבר שמיעוט שאינו שכיח, שאף רבי מאיר אינו חושש לו, הוא מיעוט שאינו מצוי בכל זמן, אך אם מצוי בכל זמן אף שהוא מעט מזער כנגד הרוב, נחשב מיעוט שחוששין לו